

Az októberi Kincskereső

1974 októberében jelent meg a Kincskereső első országos terjesztésű száma, így hát idén ünnepi köntösbe és ünnepi tartalommal jelentkezik az októberi Kincskereső.

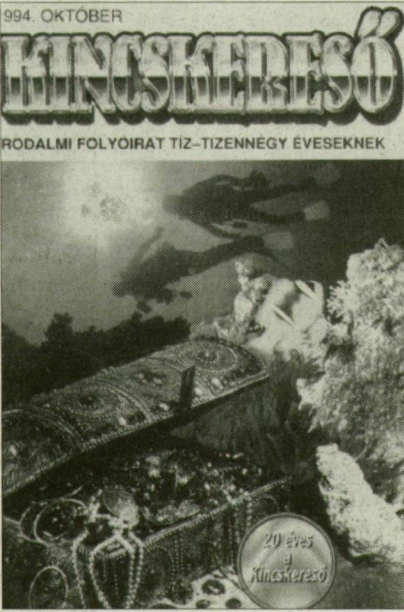
Áprily Lajos szép őszi versei után Adynak „Az Avar-domb kincse” című költeményét s mellette Tüskés Tibor kitűnő elemzését olvashatjuk a hagyományos Miért szép? rovatban. Mindjárt

utána pedig a szerkesztőség ünnepi köszöntője következik Miért szép a kincskeresés? címmel. A befejezést idézzük: „... Azt a kincset keressünk és kínáljuk ezután is, ami annál több lesz, minél többfelé sikerül szétosztanunk.”

A gazdag irodalmi anyagból kiemelkedik Móra Ferenc két írása, mintegy jelezve, hogy a Kincskereső főlvallja és folytatja itt Szegeden a mórak hagyományokat.

Janikovszky Éva Az úgy volt... című írását – a tőle megszokott stílusbravúron túl – még érdekesebbé teszi a befejezés ünnepi fordulata. (A szegedi származású író Az úgy volt... rovata a Kincskeresőben jelent meg először, s mint most is, mindig Réber László remek illusztrációival.)

Hasonlóan kiváló rajzok kísérik az ünnepi számunkban a folytatásos regényt, Felix Salten Bambi-ját, s az Áprily-verseket is (Gaál Éva, illetve Magyar Mihály jóvoltából).

A „Változatok a kincskeresésre” rovatból és a „Kincskereső-történelem dióhéjban” című írásból sok érdekességet megtudhatunk két évtized szerkesztőségi munkájáról, a felejthetetlen nyári táborokról, az ifjú tehetségekről.

A nevető irodalomóra ünnepi különkiadásában kácgatató rovatparódiákkal találkozhatunk, a gyerekszaj-humort pedig ezúttal az „Ez a saját gyerekszajunk” című összeállítás képviseli. Nevetőizmaink edzettségét a továbbiakban játékosan fokozzák a Tímár György Nevető lexikonjából kiemelt címszavak (pl. Kövidinka: hibbant indián, aki sziklából bort próbál fakasztani).

A lap most közli a pályázatnyertesek névsorát is. (Érdemes elolvasni a „Neveljük a felnőtteket!” pályázat néhány díjnyertes alkotását – felnőtteknek is ajánljuk!) És persze, ha október akkor indul az újabb országos játék, címe ezúttal „Európai mozaikok”.

■ A Szegedi Nemzeti Színház operatársulata pénteken este tartja az évad első premierjét. Az operairodalom egyik legnépszerűbb művét, Bizet Carmen-jét Galgóczy Judit állítja színpadra. Az utóbbi években hozzászokhatott a közönség a rendezőnő egyéni stílusához, karakteres színpadképeihez. Amikor először benéztem a próbára, azonnal láttam: ez az előadás sem az operettes spanyol folklór vad színeivel igyekszik majd hatni...

■ **Miért tartotta fontosnak, hogy a XX. században játszódjék a darab?** – kérdeztem Galgóczy Judittól a próba szünetében.

– Köztudott, hogy Bizet nem érte meg a Carmen sikerét, az opera a párizsi ősbemutatón megbukott. A XIX. század végén a színházi naturalizmus, ez milió, a munkások és egy etnikum képviselőjének megjelenése a színpadon, nem volt összeegyeztethető a kor színházi ízlésével. Az opera bemutatója forradalmi tett volt, de a nézők viszolyogtak tőle. A XIX. század végén a színházban is sokat dolgoztak azon, hogy megszülethessen a naturalista stílus. Az operában erre nem volt idő. Képzelem, milyen lehetett a Carmen 1875-ös párizsi ősbemutatója. Ahogyan Mórcka elképzelem, milyenek a cigányok, és milyen a valóság. Az előadás létrehozására rövid idő állt rendelkezésre, olyan társulattal és olyan énekesekkel, akik XVIII. századi műveket, vagy maximum Verdiket énekeltek addig, amelyekben a „hitelességnek” a foka, amely a Carment jellemzi, még nem jelent meg. Azután eltelt néhány év, és egyszer csak épp attól lett siker, hogy életet vitt a színpadra. Valószínű, hogy az akkori sikeres előadást mai szemmel nézve enyhén szólva mulatságosnak találánk. A Carmen

„A Carmen nem tűri a romantikus mázt” – mondja Galgóczy Judit, az opera rendezője

Fotó: Révész Róbert

egy érdekes történet, s a XX. század is meglehetősen érdekes század, ezért egy kicsi időeltolást alkalmaztam, de ebben semmi különleges üzenetet nem érdekes keresni. Dohánygyár akkor is volt, ma is van, mint ahogyan csempészek és hamisítók is. Hozzám – s talán a szereplőkhöz is – közelebb áll annak az ismerete, hogy milyenek ezek a figurák a XX. században, és ezáltal a naturalista történetről le lehet húzni a romantikus mázt.

■ **Ezt a romantikus mázt szerette volna lehántani azaz is, hogy az énekesek számára „kötelező olvasmánnyá” tette Mémiee novelláját, amiből a librettó készült?**

– Mindig az irodalom jár elől, s nem a színházművészet. A színpad sohasem fogalmaz előre. Pirandello a műveiben szétbontotta a teret, s a rendezők csak utána keztek el a színpadon is szétbontani. Mémiee is előbbre járt, irt egy fan-

tasztikus modern történetet, hús-vér figurákkal, akik nem „rossz” emberek, hanem az összes hibáikkal is egyszerűen csak emberek.

■ **Az opera melyik változatát választotta: az eredetit, amelyben az énekesek prózáit is mondanak, vagy a Guiraud-féle recitativókat?**

– Az ősbemutató próza szövegrészekkel adták elő. Magyarországon is volt már egy próza összekötésekkel magyarul játszott előadás, Molnár László és én mutattunk be Miskolcon, bár ott a kevés szöveget is alaposan meghúztuk. Most azért csináljuk a recitativós változatot, mert franciául megy a darab, s a francia beszéd nem hat annyira természetesen az énekesek szájából, mint az éneklés. Nehéz is a próza változat, mert ha véletlenül rosszul mondják a szöveget, akkor rögtön elcsúszik a darab az operett világába. Igazából nincs nagy különbség a két változat között. Megpró-

báltam átmenteni a recitativós változatba a próza erejéit, amelyben a novella jobban felbukkan.

■ **Teresa Berganza, az egyik nagy Carmen mondta: Mémiee Carmen figurájával megteremtette az igazi emancipált nő eszményi típusát, aki szabad, önálló, s ura minden döntésének. Egyetért ezzel a jellemzéssel?**

– A szexuális szabadosság és a szabadság között óriási különbség van. Az emancipációhoz semmi köze nincs az emberi szabadságnak. Ilyen szempontból a Carmen nem egy feminista történet, s a címszereplőnek nem kell emancipálnak lennie. Ő csak egy fantasztikus nő, egy ember, aki vállalja a sorsát és az életét. Egy nő Don Giovanni. Nem szeretem a nemi kategóriákat, főként ma, amikor az emancipációhoz annyi rossz íz társul. Akar a fene emancipált lenni, csak nő szeretne lenni. Egymás rovására vagy egymásért tudunk élni. Nagyon szeretnék egy erős előadást adni a nézőknek, amiben Carmen, Don José, a szenvedélyek sorsa, az eleve elrendeltség és ennek a felvállalása megmutatkozik.

■ **Fatalista?**
– Csoda, hogy megszületünk. Attól kezdve csodák és borzalmak sorozata vár ránk. Nem azt mondom, hogy feltétlenül mindennek meg kell adja magát az ember, de a társadalmi törvényeknél sokkal nagyobb törvényekben hiszek.

Hollósi Zsolt

■ Feltérképezte a Somogyi-könyvtár olvasóját A kultúrára fogékony pék esete

Antalicz József budapesti lakos. A fővárossal szomszédos Vecsésen dolgozott pékként. Havi jövedelme 70-80 ezer forint volt. (Nem is keresnek rosszul a kenyérsütők!) Vagyon elleni bűncselekmények miatt – leginkább lopásról volt szó – többször büntették már.

Egyszer a pék, mit gondolt magába, beiratkozott a szegedi Somogyi könyvtárba. Ez két esztendeje történt. Miután jogosítványt szerzett rá: az olvasó szolgáltatól kikölcsönözte Görög Demeter: Magyar atlaszok című, 1802-es kiadású

Lopnak ezt, lopnak azt. Pénztárcát, gázpalackot, nyakláncot – hogy a csókról már ne is beszéljünk. (Utóbbival ritkán fordulnak a bírósághoz.) Jelen esetben egy művelődési intézményt könnyítették meg kulturális „terhével”.

térképgyűjteményét. (A könyv muzeális értékét 100 ezer forintba taksálják.) A kikölcsönzést követő eseményeket igen eltérő módon foglalták szavakba az intézmény alkalmazottai és Antalicz úr.

A vecsési pék elismerte a kikérés tényét, ám azt mondta, miután átlapozgatta a kiadványt, az asztalon hagyta azt és távozott, mivel a vonat nem

vár – mindannyian ismerjük a MÁV feszes fegyelmét – , igekeznie kellett.

A könyvtárosok megcáfolták a sütőipari szakmunkást, a kiflik és a veknik mesterét. A könyv kikérésekor nagyon feltűnően viselkedett. Hosszasan keresgélte a katalógusban, utána rögtön raktári szám alapján kérte a térképtárat, majd olyan helyen telepedett le, amelyet az

– Egész napos műsorral ünnepeljük meg az október 30-án hagyományosan sorra kerülő IV. falunapot – állapodtak meg egyöntetűen a röszei önkormányzat képviselői, amikor támogatásukról biztosították a művelődési ház vezetője és munkatársai által összeállított gazdag programjavaslatot.

A falunapon az ünnepi szentmisét gróf Klebelsberg Kunó, egykori iskolaépítő kultuszminiszter emléktáblájának megkoszorúzása követi. Ünnepi köszöntőt Magyar László polgármester mond, utána pedig a kisiskolások lépnek fel népi játékkal. Röszei község készülő monográfiájából dr.

Falunapra készül Rösze

Juhász Antal, a JATE tanszékvezető egyetemi docense fog szemelvényeket ismertetni. A horgosiak néptáncbemutatóját követően az önkormányzati képviselők emléktáblákat kapnak, majd a polgármester átadja a község díszpolgára kitüntetését. A változatosnak ígérkező műsorban fellép még az általános iskola énekkara, a helybeli Goretti-kör és a nyugdíjas klub dalárdája. A délelőtti programot népművészeti és virágvásár teszi érdekesebbé.

A délután sorra kerülő Rösze-Gyálárért labdarúgó-mérkőzés előtt és alatt latin-amerikai élőzene szórakoztatja majd a szurkolókat. A falunap esti bálal ér véget. Ezen Kovács Kati táncdalénekes és a Szomszédok tévésorozat népszerű Olija, alias Bajor Imre humorista igrékszik jókedvre deríteni a résztvevőket. A vacsora utáni talpalávalót a Monlight group szalonzenekar szolgáltatja.

Oktober 12-én, Röszkéröl

örkődő videokamera alig-alig képes szem előtt tartani.

Úgy tűnt, tudatosan választotta meg a böngészgetés helyszínét, mivel az a vészkijáratához, a lifthez közel volt. Feltérképezte előre a menekülés útvonalát. A könyv fedelét letépte, majd ruhája alá rejtve a térképeket – elmenekült a könyvtárból. Tehette ezt, hiszen a börtönjától megfosztott térképeket, lapokat hajlítva a zakójába, a pulóvere alatt kivihette.

A kulturális értékek iránt „fogékony” pék már máskor is adott el könyveket antikváriumoknak, mint elismerte. Ez utóbbi cselekedet, akcióját viszont nem. Ennek ellenére a bíróság bizonyítottan találta bűnösségét. A megyei bíróság jóvá hagyta a szegedi ítéletét, amely Antalicz Józsefet 1 év 2 hónap börtönnel sújtotta.

V. F. S.

megjelent írásunkból sajnálatos módon kimaradt néhány sor, ami így hangzott: „A polgármester tájékoztatta a képviselőket, hogy az önkormányzat a szeméttel telep üzemeltetését vállalkozónak adta ki. Öröndetes tényként nyugtázta, hogy a faluban megerősödött a rendőri jelenlét. A rendőrség munkájának segítésére a képviselőtestület az I. számú rendőrállomás közbiztonságának alapítványát 100 ezer forinttal támogatata.”

B. L.

Elhunyt Horuczi László

Fájdalmas veszteség érte a JATE BTK Filozófia Tanszékét: október 6-án váratlanul elhunyt dr. Horuczi László, a filozófiai tudományok kandidátusa, nyugalmazott tanszékvezető egyetemi docens.

Dr. Horuczi László 1932. október 20-án született Terpesen. Egyetemi tanulmányait 1952–57 között végezte, és filozófia szakos tanárként 1957 júliusában került a József Attila Tudományegyetem Filozófia Tanszékére. Oktatóként elsősorban egyetemünk Jogi Karához kötődött, hallgatók ezrei emlékeznek óráira. 1960-ban szerzett egyetemi doktori, 1968-ban pedig kandidátusi fokozatot. 1973–1990 között a Filozófia Tanszék vezetője volt. Fő kutatási területe a társadalomfilozófia és az etika volt, ezen belül főként a család és házasság problémái érdekelték. Az e témakörből megjelentetett tanulmányainak száma meghaladja a hatvanat.

Közéleti tevékenysége is sokrétű volt, melyet egyebek között a több éven át betöltött Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai Szakbizottsága és Tudom-

mányos Minősítő bizottsági tagság, a TIT Csongrád Megyei Szakosztály elnöki tiszte is fémjelez. 1979–86 között a JATE Szakszervezeti Bizottságának elnökeként tevékenykedett. Szakmai és közéleti munkáját több ízben ismerték el kitüntetésekkel, így 1980-ban megkapta a Munka Érdemrend ezüst fokozatát.

E hónap 20-án lett volna 62 éves.

A rideg életrajzi tények mit sem tudnak visszaadni abból a közvetlen, meleg emberségből, amely egész lényét jellemezte. Laci – mert nemcsak mi, kollégái, hanem hallgatói, tanítványai is e néven ismerték – mindenhez a szívén keresztül viszonyult; e szív mozdult meg mindahányszor, amikor csak segítségre és támogatásra volt szüksége valakinek. S e sokat bíró szív mondta most fel a szolgálatot.

Emlékét így őrizzük meg: egy csupa szív ember távozott közülünk.

József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Filozófia Tanszék

Dr. Horuczi Lászlót október 14-én, pénteken déli 12 órakor búcsúztatják a szegedi Belvárosi temetőben.